

El carrer de Bacià

Els carrers de Bacià i Ferran Agulló, la ronda de Sant Antoni Maria Claret i la Gran Via de Jaume I reproduïen amb exactitud gairebé mil·limètrica la forma de l'antic baluard de Santa Clara, enderrocat per l'ajuntament republicà després de la cessió que en va fer a la ciutat el ram de guerra.

El carrer de Bacià era el carreró que va formar-se'n d'un dels costats de la muralla del baluard de Santa Clara i era conegut a començaments de segle amb el pragmàtic nom de travessia del doctor Robert, ja que era, efectivament, una travessia o carrer perpendicular, a la ronda del doctor Robert, carrer al qual l'any 1942 fou canviat el nom pel de ronda del Pare Claret, a petició dels claretians, que hi tenien — i continuen tenint-hi — la residència.

El 20 d'abril de 1917, l'Ajuntament va decidir dedicar la travessia del doctor Robert a algun personatge gironí, i hi va donar el nom de Bernat Bacià, que fou vice-canceller de Jaume II d'Aragó.

Hi havia hagut un intent anterior, l'any 1876, de dedicar un carrer de Girona a Bernat Bacià. Un informe municipal proposava aquest nom per a un carrer situat prop del Portal Nou, conegut com a travessia d'en Mora. Però aquesta proposta no prosperà i el nom de Bernat Bacià va entrar al nomenclator gironí quaranta anys després, per al carrer de l'Eixample on s'ha conservat.

DEL ZERO A L'INFINIT

El carrer de Bernat Bacià va ser un carreró miserable, amb forma d'embut, que començava amb una amplada de set o vuit metres a la ronda del doctor Robert — ara de Sant Antoni Maria Claret, recordem-ho —, i que quedava tancat en direcció a la Gran Via. L'enderrocament del baluard de Santa Clara va permetre obrir-hi un pas molt estret, just de l'amplada d'un carruatge, fins a la Gran Via, el 1932. No comptava amb cap mena de pavimentació ni enllumenat.

D'aquella situació miserable a

l'actualitat, amb un costat ple d'establiments comercials i l'altre costat amb l'edifici de la Policia Municipal i el d'habitatges per a funcionaris, s'ha produït una transformació que ha significat passar del zero a l'infinit, i que ha estat possible per la circumstància singular que al costat hi hagué el baluard de Santa Clara i el seu solar passà a ser de propietat municipal, com hem dit.

UNA HISTÒRIA D'EXPROPIACIONS

Entre el que fou la muralla del baluard i el que ara és el carrer, quedava una filera de finques de propietat privada en què l'Ajuntament posà ràpidament els ulls. El 5 de juliol de 1940 el ple municipal va decidir que el carrer de Bacià havia de tenir una amplada de dotze metres. El motiu esgrimit era que el mes de novembre de 1939 la Comissió Municipal Permanent havia decidit fer l'estació central d'autobusos de Girona en els terrenys municipals de l'antic baluard de Santa Clara, i per facilitar l'entrada i sortida dels vehicles calia que el carrer Bacià fos d'amplada suficient. A l'hora de la veritat, com és prou sabut, aquesta estació d'autobusos no va fer-se i hem hagut d'esperar fins ara per veure'n realitzada una en un altre lloc. Però l'excusa hi era, i es van establir les noves alineacions del carrer, aquell any quaranta, a costa dels propietaris que tenien finques al costat de les municipals.

Així va obrir-se expedient per expropiar el costat dret del carrer, entrant per la Gran Via. Aquestes expropiacions no es van resoldre fins al mes de novembre de 1952. Les cases que hi havia foren desallotjades d'inquilins i enderrocades. Tot seguit es van promoure noves expropiacions per la banda de la ronda del Pare Claret, i un cop obtinguda tota la propietat del conjunt, l'Ajuntament en va decidir una part al Patronat de Casals Militars, que hi ha fet el bloc de Bacià-Pare Claret, i es va quedar la resta per fer-hi habitatges per als funcionaris municipals.

L'EDIFICI D'HABITATGES PER A FUNCIONARIS

La idea de fer habitatges per a

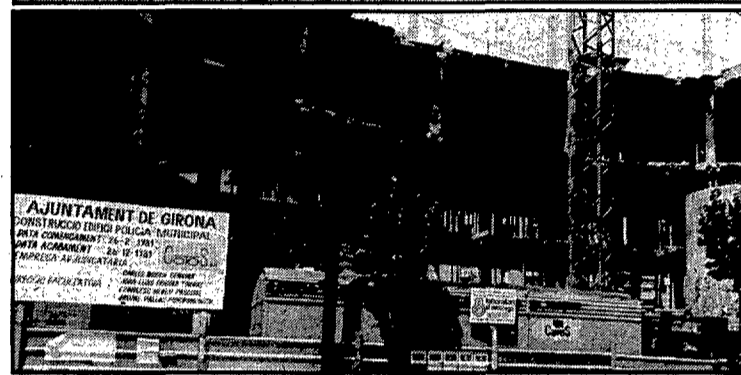
funcionaris municipals, en lloc de l'estació d'autobusos inicialment prevista, va ser de l'alcalde Albert de Quintanas. Els tràmits van començar el 29 de gener de 1946, encarregant a l'arquitecte municipal, Juan Gordillo Nieto, el projecte d'un bloc per a 42 habitatges. El projecte es va aprovar el 9 d'abril de 1948, però va haver-se d'anul·lar dos anys després, quan fins i tot ja s'havien adjudicat les obres, «para subsanación de ciertos defectos procesales».

Amb l'anul·lació del 15 de febrer de 1950 va començar-se de nou tot el tràmit administratiu. L'1 de desembre de 1951 es tornaven a adjudicar les obres a una altra empresa diferent de la primera, la qual no les va poder acabar fins al 1954 «por dificultades de adquisición de materiales y lentitud en el suministro de los intervenidos». Eren els anys en què aconseguir ferro i ciment era tan complicat com obtenir menjar fora del mercat negre.

La realització del projecte va suposar l'obertura del carrer de Francesc Coll i Turbau, al qual dona tot un costat del bloc d'habitatges per a funcionaris. Un altre costat dona a la Gran Via, i dels carrers Ferran Agulló i Bacià només n'ocupa una part, ja que a la cantonada amb Pare Claret s'hi van fer, com hem dit, cases per a militars, i per la banda de Bacià es va deixar lliure una superfície d'uns 800 metres quadrats, que des d'aleshores van servir de magatzem municipal per a vehicles retirats de la via pública. És en aquest solar on el 1979 l'Ajuntament va decidir de fer-hi l'edifici de la Policia Municipal, que és el que arquitectònicament més caracteritza el carrer.

L'EDIFICI DE LA POLICIA MUNICIPAL

Aquest edifici és obra de l'equip d'arquitectes format per Carles Bosch, Quim Español, Joan Lluís Frigola i Francesc Heuré. Va ser inaugurat oficialment el 25 de juny de 1982 pel conseller de Governació de la Generalitat, Joan Vidal i Gayolà, i l'alcalde de Girona, Joaquim Nadal. Equipat amb sofisticats sistemes de seguretat i transmissions, l'edifici, que ha costat seixanta milions, allotja no solament els serveis de la Policia Municipal, sinó també l'escola de formació

La construcció de l'edifici de la policia municipal al carrer Bacià és recent, i l'arxiu de PUNT DIARI ja comença a ser vell. S'hi conserven aquestes fotos de Joan Comalat que permeten seguir les diferents etapes de construcció de l'edifici, des del solar fins a l'acabat.

d'aquests policies, creada per l'Ajuntament democràtic sorgit de les eleccions de 1979.

Aquest mateix ajuntament va ser el que, al cap de pocs mesos d'haver pres possessió, va començar a pensar de crear un edifici central propi per a la Policia municipal, que fins aleshores no disposava d'altres dependències que uns molt atrotinats baixos a l'ajuntament. El mes d'octubre de 1979 ja es començava a parlar de construir l'edifici al carrer Bacià, en els terrenys de propietat municipal situats a redós dels pisos per a funcionaris.

El 8 d'octubre de 1980, el projecte de nou edifici fou oficialment presentat pel tinent d'alcalde de Govern Local, Jaume Curbet. Les obres van començar el mes de març de 1981, i cap a finals d'aquell mateix any, quan començava a prendre forma i ja es veien les columnes que donen personalitat a la façana, va esclatar una comprensible polèmica ciutadana sobre l'estètica de l'edifici.

El retorn a les formes clàssiques, que després ha esdevingut corrent, produï a Girona, en aquell any 1981, un impacte considerable.

Però les obres van prosseguir

mentre la polèmica s'apagava, i en començar el mes de juny de 1982 podien considerar-se acabades. La inauguració va fer-se, com hem dit, el dia 25 d'aquell mateix mes. Entretant, el mes de maig de 1981 s'havien obert nous locals de la Policia Municipal a Taialà i la Font de la Pólvera, que van permetre una certa descongestió dels baixos de l'Ajuntament. Aquests baixos van ser reformats quan la Policia Municipal va marxar al nou edifici i actualment hi ha els serveis d'estadística.

LA DEDICACIÓ

Poca cosa sabem de Bernat Bacià, al qual el carrer és dedicat, a part que era nascut a Girona, va viure a finals del segle XIII i començaments del XIV, fou jurisconsult i vice-canceller del rei Jaume II d'Aragó. El desconeixement sobre la seva vida és molt semblant al que hi ha sobre d'altres personatges medievals, poc estudiats encara, pels quals semblen haver tingut especial predilecció els polítics encarregats de triar noms per als carrers de la ciutat.

J. Fabre

Cafeteria Bar Bacià
Entrepans, plats combinats, tapes variades
C/. Bacià, n.º 1 - Telèfon 20 43 70 - GIRONA

MON-LUK BOUTIQUE
c. Bacià, n.º 6
Tel. 21 07 14
GIRONA

CENTRE D'ESTÈTICA GENCIANA
Tel. 20 87 87
Rda. P. Claret, 15.
GIRONA

TEIXITS SELECTES
Eloy
C. Bacià, 1
Telèfon 203226
GIRONA